

กระทู้ถามที่ ๔๒๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง กรณีวัดพระธรรมกาย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

วัดพระธรรมกายสร้างเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกใกล้สำเร็จ ถ้าสร้างสำเร็จจะเป็นศูนย์กลางในการชุมนุมคณะสงฆ์ได้ทั่วโลก แต่ต่อมามีปัญหาเนื่องมาจากความคลางแคลงใจของประชาชน ทำให้การก่อสร้างเกิดชะงัก โดยเข้าใจว่าไม่โปร่งใส ซึ่งเป็นเรื่องของตัวบุคคลควรจะได้พิจารณาแยกแยะ เพราะวัดเป็นสาธารณสถานประชาชนทุกคนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแผนและนโยบายจะให้การสนับสนุนหรือจะแก้ไขกรณีวัดพระธรรมกายอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กรณีที่มีข่าวปรากฏทางสื่อมวลชนว่ามีพระผู้ใหญ่หรือกรรมการวัดพระธรรมกายฉ้อฉลนั้น มีการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. การที่วัดพระธรรมกายสร้างศรัทธาจนมีเงินมหาศาล มีการใช้หลักการบริหารและการจูงใจอย่างไร และกรณีที่ทำให้คนเกิดศรัทธาเชื่อถือร่วมบริจาคทรัพย์อย่างมหาศาลนั้นเป็นความจริงหรือไม่

๔. วัดพระธรรมกายได้รับบริจาคเงินมาแล้วใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการด้านช่วยเหลือสังคม ร้อยละเท่าใด เป็นค่าก่อสร้างร้อยละเท่าใด ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศาสนา มหาเถรสมาคม กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และปลัดกระทรวงทุกกระทรวงร่วมกันพิจารณาตรวจสอบยอดเงินรายรับและรายจ่ายของวัดพระธรรมกาย และเปิดเผยต่อสาธารณชนจะได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี

พรรคชาติไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๒๒ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี
เรื่อง กรณีวัดพระธรรมกาย

ข้าพเจ้า นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง กรณีวัดพระธรรมกาย ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ และ ๒ ขอเรียนว่าเมื่อเกิดปัญหากรณีเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ปรากฏขึ้นตามสื่อมวลชนต่างๆ รัฐบาลไม่ได้นิ่งนอนใจต่อปัญหาดังกล่าว โดยที่วัดพระธรรมกายอยู่ในความดูแลของคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนาในฐานะหน่วยงานราชการซึ่งทำหน้าที่ในการสนองงานคณะสงฆ์ ได้ดำเนินการแก้ไขกรณีวัดพระธรรมกาย ดังนี้

๑. มหาเถรสมาคม ได้มีมติ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ มอบให้พระพรหมโมลี เจ้าคณะภาค ๑ ซึ่งดูแลครอบคลุมเขตการปกครองคณะสงฆ์ จังหวัดปทุมธานี ไปพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคม โดยผ่านเจ้าคณะใหญ่หนกลาง (สมเด็จพระมหาธีรราชย์ วัดชนะสงคราม)

๒. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายอาคม เองฉ้วน) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลกรณีวัดพระธรรมกาย โดยมี รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุวัฒน์ เงินกล้า) เป็นประธาน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล นำเสนอพระพรหมโมลี เพื่อประกอบการพิจารณาในขณะเดียวกัน คณะกรรมการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ได้ทำการศึกษาข้อมูลและสรุปแจ้งกระทรวงศึกษาธิการ และมหาเถรสมาคมรับทราบอีกทางหนึ่ง ซึ่งผลสรุปการศึกษาข้อมูล กรณีวัดพระธรรมกายมีดังนี้

- (๑) คำสอนเรื่องพระนิพพานไม่ตรงตามพระไตรปิฎก
- (๒) การประชาสัมพันธ์เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ของวัดพระธรรมกาย
- (๓) การระดมทุนจำนวนมาก โดยขอรับบริจาคจากประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ
- (๔) การครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินวัด ใน ๓ ลักษณะ
- (๕) การรับบริจาคและการใช้จ่ายของวัด
- (๖) การก่อสร้าง (พระธรรมกายเจดีย์อย่างใหญ่โตและใช้ทุนทรัพย์สูงมาก)

(๗) ปัญหาเรื่องวัดมีส่วนพัวพันเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจต่าง ๆ

(๘) การสร้างพระพุทธรูป “พระธรรมกาย” ถูกต้องตามหลักพุทธลักษณะหรือไม่

๓. เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ เจ้าคณะภาค ๑ นำข้อมูลสรุปการพิจารณากรณีวัดพระธรรมกาย เสนอต่อที่ประชุมมหาเถรสมาคม ซึ่งที่ประชุมขอเวลาศึกษารายละเอียดก่อนไปอภิปรายในที่ประชุมครั้งต่อไป ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่พระพรหมโมลีเสนอมานั้น “ชอบแล้ว” โดยเสนอแนะให้วัดพระธรรมกายดำเนินการตามคำแนะนำ ๔ ประการ คือ

(๑) ให้วัดพระธรรมกายมีการเรียนการสอนพระอภิธรรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในสภาวะธรรมที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง คือ เรื่องจิต เจตสิก รูป นิพพาน อันเป็นการส่งเสริมการศึกษาของวัด ให้มีศักยภาพถึงขั้นสูงสุดในด้านพระปริยัติธรรม หรือคันถธุระ

(๒) ให้วัดพระธรรมกายมีการปฏิบัติบำเพ็ญวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติบรรลุถึง พระวิปัสสนาญาณตามลำดับขั้น ซึ่งปรากฏมีตามพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาอันเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติ ธรรมให้มีศักยภาพถึงขั้นสูงสุดในด้านการภาวนา หรือวิปัสสนาธุระ

(๓) ให้วัดพระธรรมกายสำรวจระวังในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เพราะว่าวัดพระธรรมกาย มีกิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาหลายด้าน เป็นที่จับตามองของสาธารณชนในวงกว้าง จึงต้องสำรวจระวังและปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นพิเศษ

(๔) ให้วัดพระธรรมกายปฏิบัติตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช โดยเคร่งครัดเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อความเรียบร้อยดีงามของวัดและ พระพุทธศาสนา

๔. เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ กรมการศาสนาได้นำพระราชดำริสมเด็จพระสังฆราชที่ทรงมี พระดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีวัดพระธรรมกายเข้าสู่ที่ประชุมมหาเถรสมาคมพิจารณา และที่ประชุมมีมติ มอบเอกสารให้เจ้าคณะภาค ๑ พิจารณา

๕. เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนาได้รายงานเกี่ยวกับ กรณีวัดพระธรรมกายต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ และให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการในปัญหาวัดพระธรรมกาย ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถวายการอารักขา สมเด็จพระสังฆราช และรักษาความปลอดภัย พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการประชุมมหาเถรสมาคม

(๒) ให้กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และรับสนองงานตามมติมหาเถรสมาคม

(๓) ให้กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยอำนวยความสะดวกแก่เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย (พระราชภาวนาวิสุทธิ) ในกรณีการโอนที่ดินในชื่อเจ้าอาวาสให้แก่วัดพระธรรมกายหากได้ความเป็นที่แน่ชัดว่าเป็นการโอนไว้แทนวัดมาแต่เดิม

๖. กรรมการศาสนา และผู้แทนกรมที่ดินได้หารือกับผู้แทนพระราชภาวนาวิสุทธิ และคณะสรุปข้อหารือได้ ๓ ประการ คือ

(๑) พระราชภาวนาวิสุทธิ ยืนยันตามหนังสือแสดงเจตนารมณ์ที่จะมอบที่ดินให้แก่วัดพระธรรมกายเหมือนเดิม

(๒) พระราชภาวนาวิสุทธิและวัดพระธรรมกายรับทราบจากผู้แทนกรมการศาสนาและผู้แทนกรมที่ดินว่าเอกสารที่ดินแปลงที่มอบให้ จำนวน ๕ แปลงที่ส่งให้กรมการศาสนายังไม่สมบูรณ์ และกรมการศาสนาไม่สามารถดำเนินการแทนพระราชภาวนาวิสุทธิและวัดพระธรรมกายได้ โดยผู้แทนพระราชภาวนาวิสุทธิจะส่งมอบเอกสารที่สมบูรณ์ให้ภายใน ๗ วัน (๑๘ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒)

(๓) ที่ดินแปลงที่เหลือ เนื่องจากจะต้องปรึกษากับผู้บริจาค ตามวัตถุประสงค์ที่บริจาคแต่ละราย เพื่อจะได้ไม่ผิดวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค จึงยังไม่ได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้กรมการศาสนา คณะทำงานของวัดพระธรรมกายขอปรึกษาผู้บริจาคให้ชัดเจนก่อน แล้วจะได้ส่งแผนการโอนที่ดินที่เหลือให้กรมการศาสนาภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒

๗. กรมการศาสนาได้นำเรื่องกรณีวัดพระธรรมกายเข้าสู่ที่ประชุมมหาเถรสมาคมโดยมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) มาร่วมฟังข้อมูล ข่าวสาร สถานการณ์ด้านพระพุทธศาสนา ซึ่งที่ประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ มีมติดังนี้

(๑) ให้มีคณะอนุกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย พระภิกษุ ๓ รูป ขรवास ๒ คน ทำหน้าที่ติดตามให้วัดพระธรรมกายปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม คำแนะนำและคำสั่งของเจ้าคณะภาค

(๒) มหาเถรสมาคมมีมติขอรับการรักษากรัฐบาล เพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงแห่งสถาบัน เช่น ออกสอบหาข่าว หาแหล่งต้นตอของเรื่อง

๘. นายมานพ พลไพรินทร์ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการดำเนินการฝ่ายพระธรรมวินัย ได้รวบรวมข้อมูลที่กรมการศาสนาได้รับจากการตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ในกรณีวัดพระธรรมกาย โดยเป็นผู้กล่าวหาต่อพระสุเมธาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้สอบสวนอธิกรณ์ ๒ ประเด็น คือ

(๑) พระราชภาวนาวิสุทธิ ปาราชิกเนื่องจากกรณีเกี่ยวกับที่ดิน

(๒) พระราชกาวานวิสุทธ์ และพระภิกษุภิกษุณี บิดเป็นหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา และล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม กับทั้งประพฤติล่วงละเมิดจริยาพระสังฆาธิการ

๕. เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ ผู้แทนเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ประกอบด้วย นายมานิต รัตนสุวรรณ และนายวิระศักดิ์ ฮาดดา ได้ยื่นหนังสือต่อกรมการศาสนาว่าพระราชกาวานวิสุทธ์ ยังคงยืนยันเจตนารมณ์ที่จะโอนที่ดินให้แก่วัดพระธรรมกาย เป็นผู้รับมอบอำนาจดำเนินการโอน แต่โดยที่ขณะนี้ได้มีการยื่นฟ้องอริกรรมตามกฎหมายแก่พระราชกาวานวิสุทธ์ การดำเนินการโอนที่ดินดังกล่าวทางผู้แทนของพระราชกาวานวิสุทธ์ เสนอขอให้การดำเนินการตามกระบวนการของศาลสงฆ์ยุติก่อนแล้วจะโอนที่ดินให้วัดพระธรรมกายให้เสร็จสิ้นทันที

๑๐. เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๒ กรมการศาสนามีหนังสือแจ้งพระราชกาวานวิสุทธ์ เจ้าอาวาสพระธรรมกาย ให้โอนที่ดินในนามของท่านให้เป็นของวัดพระธรรมกาย ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ หากไม่ดำเนินการตามกำหนดจะดำเนินการตามสมควรต่อไป

๑๑. เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ กรมการศาสนาได้กล่าวโทษ ร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวน กองปราบปรามให้ดำเนินคดีอาญาแก่พระราชกาวานวิสุทธ์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ ๑๔๗ และ ๑๕๗ ฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฐานเจ้าพนักงานเบียดบัง ยักยอกทรัพย์ และ ฐานเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริต

การดำเนินการเรื่องนี้ กรมการศาสนาได้พยายามดำเนินการเกี่ยวกับกรณีวัดพระธรรมกายอย่างละเอียดรอบคอบ และระมัดระวังมิให้กระทบกระเทือนต่อสถาบันสงฆ์ และคำนึงถึงความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอน โดยลำดับตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

คำตอบข้อที่ ๓ ขอเรียนว่า วัดพระธรรมกายอาศัยวิธีการสร้างศรัทธา ดังนี้

๑. มีการจัดการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ
๒. ชักนำให้คนปฏิบัติสมาธิจนเห็นผลของการปฏิบัติสมาธิตามวิธีธรรมกายได้ด้วยตนเอง ทำให้คนปฏิบัติเกิดศรัทธาถึงขนาดบริจาคทรัพย์ให้มากมายและอุทิศตนทำงานให้แก่ทางวัดมาก
๓. บอกวัตถุประสงค์ของการทำงานเพื่อศาสนาอย่างชัดเจน โดยมีการทำงานอย่างจริงจัง และมีระบบการจัดการที่ดี

คำตอบข้อที่ ๔ ขอเรียนว่า เนื่องจากวัดเป็นนิติบุคคล เจ้าอาวาสมีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร และจัดการวัดตามมาตรา ๓๑, ๓๗ และ ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๑ ว่าด้วยการดูแล

จัดการศาสนสมบัติของวัด และกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ไม่ได้ให้อำนาจแก่หน่วยงานใดในการตรวจสอบศาสนสมบัติของวัด ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของวัดแต่ละวัดจะจัดการเองได้ ฉะนั้น ทรัพย์สินที่ได้จากความศรัทธาที่นำมาบริจาคให้แก่วัด จึงไม่มีหน่วยงานใดสามารถเข้าไปตรวจสอบได้

ทั้งนี้ กรมการศาสนา กำลังดำเนินการแก้ไข พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ และดำเนินการออกพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา รวมทั้งดำเนินการออกกฎหมายตราสามคมให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินของวัดได้ต่อไป